Vägledning - uppdrag till förvaltningar och bolag inom arbetet att fram en klimatanpassningsplan för Göteborg Stad

Dokumentationsmall version 1.0
2023-02-27

2 ANALYSERA PÅVERKAN & KONSEKVENSER							3 IDENTIFIERA ÅTGÄRDSBEHOV					
2.1 Verksamhetensuppdrag	**2.2 Klimateffekter**	**2.3 Påverkan & konsekvenser för verksamheten**	**2.4 Tidigare händelser & erfarenheter**	**2.5 Sårbarhet**	**2.6 Genomförda åtgärder**	**2.7 Prioriterade utmaningar**	**3.1 Åtgärdsbehov**	**3.2 Beroenden & behov av samverkan**	**3.3 Genomförande - tid**	**3.4 Genomförande - finansiering**	**3.5 Möjlighet att samordna med befintliga uppdrag**	**3.6 Nominering åtgärder**
Beskriv kortfattat er verksamhet – vilka är era huvudsakliga uppdrags-områden eller arbetsflöden/ huvudprocesser? Lista de huvud-/delprocesser/ uppdrag/uppgift-er som är relevanta för analysen. *Tips!* *En organisation består ofta av en eller flera (del)verksamheter, delar av verksamheten kan påverkas olika. Tänk brett!* *I detta inledande steget kan ni få input till vilka delar/områden*	Nedan är de klimateffekter som kan påverka staden listade. Utgå ifrån beskrivningarna och eventuellt kartunderlaget i bilaga 1 –Analysunderlag klimateffekter. Verksamheten kan påverkas av olika klimateffekter, diskutera igenom vilka effekter ni tror är relevanta för er verksamhet och som ni tar med i analysen. **Analysen bör omfatta minst klimateffekterna skyfall** och **värmebölja.** *Tips!* *Låt de effekter och rader ni inte behandlar ligga kvar och stå tomma.* *Det går bra att gå tillbaka och analysera fler klimateffekter efterhand.* *För klimateffekten skyfall – se gärna genomförd RSA (risk- och sårbarhetsanalys) om sådan är genomförd i organisationen.*	Diskutera varje klimateffekt för sig för att förstå om/hur verksamheten kan påverkas –vad kan det få för konsekvenser? Vilka delar kan påverkas? Hur? *Tips!* *Börja övergripande och fördjupa eventuellt detaljeringsgraden.* *För att lättare komma igång kan ni eventuellt börja med 2.4 Tidigare händelser & erfarenheter.* *Glöm inte att även få med eventuella positiva effekter som kan uppstå.*	Har ni tidigare påverkats av extremväder? När i så fall? Vad inträffade? Vidtog ni några insatser? Var de tillfälliga/permanenta? Om relevant, med vilken frekvens har händelsen (-erna) inträffat? *Tips!* *Ta exempelvis utgångspunkt i värmeböljan som inträffade sommaren 2018 – vad vet ni om hur den påverkade er verksamhet? Hur har skyfall och översvämningar drabbat verksamheten?*	Finns det särskilt utsatta geografiska områden där er verksamhet är extra sårbar? Eller finns det särskilt sårbara grupper att ta hänsyn till? *Tips!* *Sårbarheten kan se olika ut för olika delar av verksamheten, försök att få en bild av detta* **.**	Har anpassningsåtgärder redan vidtagits? Vilka? Det kan även vara åtgärder som inte direkt benämns som klimatanpassning. Tänk brett! *Tips!* *Se över de åtgärder som ni eventuellt beskrev under 2.4 Tidigare händelser & erfarenheter – vad var tillfälliga insatser och vad blev eventuellt permanenta lösningar/åtgärder?*	Rangordna klimateffekterna utifrån er analys av vilka effekter som innebär störst utmaningar för verksamheten – var får ni störst påverkan, var är åtgärdsbehovet stort? Utgå ifrån er rangordning i det fortsatta arbetet med åtgärdsbedömning – **gå vidare med minst skyfall** och **värmebölja**. *Tips!* *Använd gärna utmaningsdiagrammet i bilaga 2 som stöd för att få fram en prioritering.*	Identifiera vad ni skulle behöva göra i er organisation för att minska påverkan och konsekvenser. Ange åtgärder per klimateffekt (åtgärder för att hantera ett skyfall, värmebölja etc.) *Tips!* *Se över de åtgärder som ni eventuellt beskrev under 2.6 Genomförda åtgärder – finns det exempelvis åtgärder som är av tillfällig karaktär som kan permanentas?*	Bedöm om någon/några åtgärder kräver samverkan? Var och till vem finns eventuella beroenden? *Tips!* *I åtgärdsbedömningen (3.1) kan behov ha identifierats som den egna förvaltningen/bolaget inte har rådighet över/ansvar för, försök att uppskatta till vilken förvaltning/bolageller annan part det kan finns beroenden..* *Fundera gärna över om det finns samordningsmöjligheter med verksamheter som förvaltningen/bolaget kan driva?*	Uppskatta per identifierad åtgärd när åtgärden behöver vara genomförd; Idag, på kort sikt (<5 år), medellång sikt (5-10år), lång sikt (10-30år) eller mycket lång sikt >30 år? *Tips!* *Vissa åtgärder kan ta tid att planera och genomföra. Utgå ifrån när åtgärden behöver vara på plats för att få önskad effekt. Utgå eventuellt från era erfarenheter i 2.4 – hur bedömer ni behovet av åtgärderna i tid?*	Om möjligt uppskatta kostnader per åtgärd i kr per år /investeringsbudget. Är det kostnader som ni redan har idag eller planerar för? *Tips!* *Fundera på vilka åtgärder som kan göras inom nuvarande budget respektive vilka åtgärder som kräver extraanslag i form av investering och drift.* *Genom att slå ihop budgetbehov med tidbedömningen (3.3) av åtgärder får man fram hur kostnadsbilden kan se ut för flera år.*	Peka på om det finns befintliga uppdrag (t ex beslutade uppdrag, budgetuppdrag, reglemente) som kan samordnas med identifierade åtgärder. *Tips!* *Tex kan anpassningsåtgärder som naturbaserade och blå-gröna lösningar vara åtgärder som även tas fram inom ramen för arbetet med stadens Miljö- och klimatprogram, och där åtgärdsarbetet möjligen kan samordnas.*	Uppskatta samtliga av de åtgärder som ni har identifierat enligt följande kategorier: **1.** Åtgärd som kan genomföras inom förvaltningen/bolaget (verksamheten har både mandat/rådighet och budget att genomföra åtgärden). **2.** Åtgärd som överskrider verksamhetens mandat och/eller budget, eller åtgärder som behöver samordnas på staden-nivå. **3.** Åtgärd som överskrider kommunens budget eller mandat, behöver lyftas regionalt/nationellt. **Nominera de åtgärder som hamnar i kategori 2 och 3.** *Tips!* *Kategoriseringen i nivåer är en sammantagen bedömning av åtgärden utifrån behov av samverkan/beroenden (3.2), samt finansieringsbehov (3.4).*
	Se Bilaga 1 - Analysunderlag klimateffekter	**Se Bilaga 1 - Analysunderlag klimateffekter**				**Se Bilaga 2 - Utmaningsdiagrammet**	**Se Bilaga 3 – Underlag för åtgärdsbedömning**					
Verksamheten - Demokrati- och medborgarservice												
Avdelningen för medborgarservice och support med koncenter och stadens digitala kanaler, avdelningen för utveckling och analys med demokratiuppdrag (bland annat invånarguider) och Romano Center i Väst, avdelningen för rådgivning och överförmyndarverksamhet med budget- och skuldrådgivning och konsumentrådgivning samt överförmyndar	**Naturolyckor och extremväder – snabba förlopp:**											
	Skyfall	Medarbetare kan inte ta sig till sin arbetsplats pga översvämning och kommer därmed inte åt sina arbetsredskap, dvs datorer mm. Inte heller möjligt att ta emot besökare. Avbrott i vattensförsörjningen påverkar arbetsmiljön negativt. Vid avbrott på nätet kan verksamhet inte bedrivas. Elnätet slås ut pga skyfall.	Ingen tidgare erfarenhet av skyfall eller annat extremväder.	Inga särskilda utsatta geografiska områden där förvaltningens verksamheter är extra sårbar och inte heller särskilt sårbara grupper att ta ta hänsyn till.	Inga åtgärder har vidtagits.	Ingen rangordning görs.	Upprätta alternativ plats där samhällsvägledning kan ges gällande medborgarkontoren. Medarbetare som har möjlighet att arbeta hemifrån, skickas hem innan skyfallet tilltar eller kan arbeta hemifrån om de har arbetsdatorerna hemma.	Beroenden: Kollektivtrafiken, Göteborg Energi och kretsloppoch vatten. Inget behov av samverkan bedöms föreligga.	Åtgärderna kan genomföras idag, om behov föreligger.	Ingen uppskattning av kostnader kan göras.	Inge befintliga uppdrag kan samordnas.	Inga åtgärder att nominera.
	Värmebölja	Kontaktcenter, medborgarkontoren och invånareguiderna kan få en annan typ av frågor från medborgare. Större kampanjer på goteborg.se, t ex hur göteborgare ska bete sig i värmen.	Kontaktcenter besvarade många frågor om eldningsförbudet. goteborg.se publicerade banners på stadens hemsidan om eldningsförbud.	Nej.	Inga åtgärder har vidtagits.	Ingen rangordning görs.	Vi bedömer att vi inte kan bidra till att minska påverkan och konsekvenser.	Ingen samverkan behöver vidtas.	Se 3.1	Ingen uppskattning av kostnader kan göras.	Inga befintliga uppdrag kan samordnas.	Inga åtgärder att nominera.
	Översvämning från höga flöden i vattendrag											
	Översvämning från högvatten i havet											
	Ras- och skred, erosion											
	Torka											
	Skogs- och markbrand											
	Storm											
	Långsamverkande effekter – förändring över tid:											
	Ökad medeltemperatur											
	Ökad luftfuktighet											
	Ökad årsnederbörd											
	Förlängd vegetationsperiod											

enheten.	Förändrad grundvattennivå											
	Förändrat snö- och istäcke											
	Nollgenomgångar											
	Havsnivåhöjdning											
	Indirekta effekter och effekter utanför Sverige:											
	Brist i vattenförsörjningen											
	Konsekvenser för fordonen och mark											
	Biologiska och ekologiska förändringar											
	Skadegörare, sjukdomar och invasiva främmande arter											
	Påverkan på livsmedelsproduktion och handel											